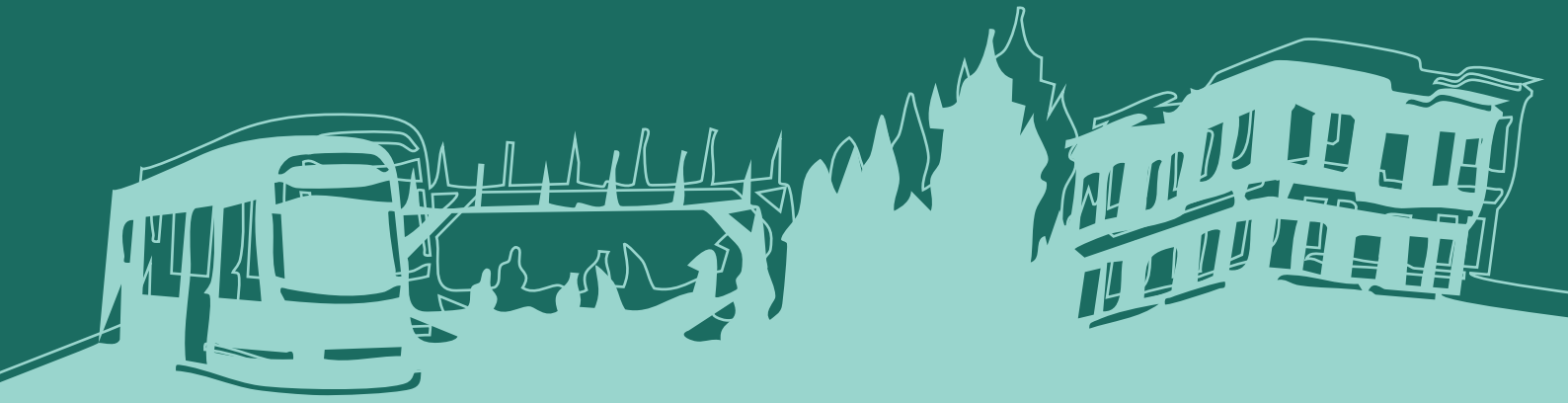

yere| gençlik politikası

Eskişehir
Büyükşehir Belediyesi'ne

YEREL GENÇLİK POLİTİKASI ÖNERİLERİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne Yerel Gençlik Politikası Önerileri

Yeni Kuşak Kentsel Yaşam Sözleşmesi için Politika Önerileri

Haziran 2026

Yayına Hazırlayan
Gençlik Örgütleri Forumu

Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı (GOSSİP) Eskişehir Gönüllü Ekibi

Ahmet Volkan Ulutan
Arguvan Torabi
Baha Kesici
Bora Ülgünel
Ece Karabayır
Ece Kübra Şenol
Elif Akdoğan

Yerel Gençlik İhtiyaç Analizi Araştırma Ekibi

Prof. Dr. Ferhat Kentel
Dr. Can Ercebe
Aycan Şahin

Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı Uzmanı

Cengiz Kayhan

Yerel Gençlik Politika Belgesi Yazarları

Zelal Yalçın
Zehra Keleş

Gençlik Örgütleri Forumu

info@go-for.org | www.go-for.org | @gofortr
www.yerelgenclikpolitikasi.org

İçindekiler

Bu Belge Hakkında.....	3
Belgenin Hikayesi.....	4
Neye İnanıyoruz?.....	5
Bu Şehirde Genç Olmak: Eskişehir'in Gençlik Portresi.....	6
Gençlerin Eskişehir'i, Gençlerin Deneyimi.....	7
GENÇLİK POLİTİKASI ÖNERİLERİ.....	8
1. Sağlık Hakkı ve İyilik Hali.....	8
1.1 Eskişehir'de mevcut durum.....	8
1.2 Gençler ne söylüyor?.....	8
1.3 Belediyede mevcut durum.....	9
1.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	10
2. Barınma Hakkı.....	10
2.1 Eskişehir'de mevcut durum.....	11
2.2 Gençler ne söylüyor?.....	11
2.3 Belediyede mevcut durum.....	11
2.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	12
3. Çalışma Hakkı ve Gelecek İnşası.....	12
3.1 Eskişehir'de Mevcut Durum.....	13
3.2 Gençler ne söylüyor?.....	13
3.3 Belediyede mevcut durum.....	13
3.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	14
4. Eğitim Hakkı ve Kendini Gerçekleştirme.....	14
4.1 Eskişehir'de Mevcut Durum.....	15
4.2 Gençler ne söylüyor?.....	15
4.3 Belediyede mevcut durum.....	16
4.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	16
5. Kamusal Yaşama Katılım ve Kentsel Aidiyet Hakkı / Kentsel Aidiyet ve Sosyal Yaşam.....	17
5.1 Eskişehir'de Mevcut Durum.....	17
5.2 Gençler ne söylüyor?.....	18
5.3 Belediyede mevcut durum.....	19
5.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	19
6. Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı.....	20
6.1 Eskişehir'de Mevcut Durum.....	20
6.2 Gençler ne söylüyor?.....	21
6.3 Belediyede mevcut durum.....	21
6.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	22
Bu Öneriler Bir Politika Metnine Dönüşürse nasıl izlenmeli?.....	23
Ortak Gelecek İçin Çözüm Ortaklığı.....	23
Ortak Bir Sorumluluk Çağrısı.....	24
Son Söz Yerine.....	25
Ek 1: İzleme Yapılan Hak Başlıkları*.....	26

Bu Belge Hakkında

Yerel Gençlik Politikası Programı, Gençlik Örgütleri Forumu'nun yerel yönetimlerin gençlik politikalarını hak temelli, katılımcı, kapsayıcı ve hesap verebilir bir zeminde güçlendirmek amacıyla yürüttüğü bir programdır. Program, gençleri yalnızca belediye hizmetlerinden yararlanan bir grup olarak değil; kentin bugününü ve geleceğini etkileyen kararların asli öznesi, yerel demokrasinin kurucu aktörü ve hak sahibi yurttaşları olarak ele almaktadır.

Bu program kapsamında Eskişehir, Antalya ve İzmir'de gençlerin gündelik yaşam deneyimlerinden, gençlik örgütlerinin sahadaki birikiminden, belediyelerin kurumsal kapasitesinden ve yerel paydaşların uzmanlığından beslenen çalışmalar yürütüldü. Gençlerle, gençlik örgütleriyle, belediye birimleriyle, gençlik çalışanlarıyla ve kentte gençlik alanına temas eden farklı aktörlerle yapılan görüşmeler, atölyeler ve katkı süreçleri bu metnin temelini oluşturdu. Bu nedenle elinizdeki belge, masa başında hazırlanmış teknik bir öneriler listesi değil; sahadan gelen deneyimlerin, ihtiyaçların, itirazların ve ortak çözüm arayışlarının bir sonucu olarak ortaya çıktı.

Başlangıçta hedefimiz, bu çalışmanın belediyelerle birlikte sahiplenilecek ve gençlere karşı kamusal bir taahhüt niteliği taşıyacak yerel gençlik politikası belgelerine dönüşmesiydi. Ancak Türkiye'de 19 Mart sonrası derinleşen siyasi belirsizlik, yerel yönetimler üzerindeki idari ve yargısal baskılar, gençlerin ifade, örgütlenme ve katılım alanlarını daraltan koşullar bu sürecin planlandığı biçimiyle tamamlanmasını güçleştirdi. Bu nedenle bu belge, yalnızca teknik önerilerden oluşan bir metin değil; gençlerin deneyimlerini, yereldeki ihtiyaçları ve birlikte üretilen çözüm başlıklarını görünür kılan bir çalışma olarak ortaya çıktı.

Bu durum, ortaya çıkan emeğin eksildiği ya da sürecin tamamlandığı anlamına gelmemektedir. Aksine, bu metni gençlerle birlikte kurulan ortak hafızanın, yerel yönetimlere yöneltilen açık bir çağrının ve Eskişehir'de gençlik alanında çalışan herkesin kullanabileceği kamusal bir kaynağın parçası olarak görüyoruz. Bu belgeyi açık kaynaklı bir referans olarak paylaşıyoruz; çünkü Eskişehir'de gençlik çalışması yürüten ya da yürütmek isteyen belediye birimlerinin, gençlik örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin, meslek odalarının, mahalle örgütlenmelerinin, araştırmacıların ve gençlerin bu önerilerden faydalanmasını önemsiyoruz.

GoFor olarak bu belgenin, Eskişehir'de gençlik alanında çalışan tüm aktörler için yol gösterici ve kullanışlı bir kaynak olmasını umuyoruz. En büyük dileğimiz ise başta belediyeler olmak üzere ilgili tüm kurumların bu önerileri gençler ve gençlik örgütleriyle birlikte sahiplenmesi; bu ortak emeğin zaman içinde Eskişehir'in yerel gençlik politikasına dönüşmesidir.

Yerel gençlik politikası yalnızca bir belediye belgesi değil, kentin gençlerle kurduğu ilişkinin niteliğini belirleyen politik bir taahhüttür. Bu taahhüdün gerçek anlamda hayata geçebilmesi için gençlerin sözünün, örgütlü mücadelesinin ve kentte eşit yurttaş olma talebinin sürecin merkezinde yer alması gerekir. Gençlik Örgütleri Forumu olarak Yerel Gençlik Politikası Programı'nın bu aşaması sona erse de, bu önerilerin Eskişehir'de ve programın yürütüldüğü diğer şehirlerde yerel gençlik politikalarına dönüşmesi için gerekli iletişimi, savunuculuğu ve izleme çalışmalarını sürdürme irademizi koruyoruz.

Belgenin Hikayesi

"İnsanlar buraya sadece okumak için gelmiyor.

İnsanlar burada özgür olacağını düşünüyor."

"Gençlik kenti" denildiğinde akla büyük bir vizyon geliyor ve Eskişehir bu vizyona en yakın duran şehirlerden biri. Belediye Meclisi'nde temsil, gençlik hizmetlerine ayrılmış gerçek bir bütçe; planlama ve uygulama süreçlerine anlamlı katılım; Eskişehir tüm bunları taşıma kapasitesine sahip. Mesele bu kapasiteyi kalıcı bir yapıya dönüştürmek.

Kentin nüfusunun beşte biri genç. Bu oran, şu an ne bütçede ne hizmetlerde ne de planlama ve uygulama süreçlerinde hak ettiği karşılığı buluyor.

Bu belge tam da bu mesafeyi kapatmak için burada.

Bu belgeyi yazmak için masa başına oturmadık. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin gençlik politikası için önerileri şekillendirirken kendimize şu soruyu sorduk: bu metni biz mi yazıyoruz, yoksa gençler mi?

Fark büyük. Masa başında kaleme alınan bir vizyon metni ne kadar iyi niyetli olursa olsun gençlerin gerçekliğinden kopuk kalma riskini taşır. Dolayısı ile sürece bu yaklaşım reddedilerek başlanmıştır.

Bu belgenin temeli, Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı (GOSSIP) kapsamında 10 gencin 2025 yılının Ekim - Aralık ayları arasında sahada yürüttüğü sivil izleme çalışmasına dayanıyor. Bu gençler belgeler inceledi, belediye birimleriyle yüz yüze görüştü, hizmetlere başvuru denemeleri yaptı ve akranlarının deneyimlerini topladı. Şehre tek tip bir gözle değil; sağlık, barınma, çalışma, eğitim, kamusal yaşam ve demokratik katılım eksenlerinden baktılar.

Gençler sadece birer "veri kaynağı" değil; kendi yaşam dünyalarını kuran, anlatan ve

çözümleyen özneler olarak bu sürecin mutfağında yer aldılar. 8 temel hak başlığında¹ yürütülen bu izleme süreci, kentin imkanları ile gençliğin "sessiz varoluş direnci" arasındaki gerilimi gün yüzüne çıkardı.

Ortaya çıkan bulgular bu belgenin iskeletini oluşturdu. Burada yazan her söz, gençlerin söylediği ya da gözlemlediği bir şeyin izini taşıyor.

Neye İnanıyoruz?

Burada yazan her cümle, bir hizmet tasarlanırken masaya konacak, bir karar alınırken geri dönüp bakılacak ve bir politikanın doğru yerde durduğunu test etmek için kullanılacak.

"Gençlik kenti" olmak, ciddi bir sorumluluktur. Eskişehir bu etiketi uzun süredir taşıyor. 2027 Avrupa Gençlik Başkenti adaylığı bu kimliğin belediye için ne kadar merkezi bir yerde konumlandığını gösteriyor.

Şehrin genci için şehirde kalma sebepleri yaratmak belediyenin de işi. Eskişehir her yıl binlerce genç yetiştiriyor, bir kısmı mezun olup şehri terk ediyor. Bu çoğu zaman bireysel bir tercih değil, yapısal bir tablonun yansıması. Genç Eskişehir'de eğitim aldı, burada okudu, bu kente emeğini verdi ama iş bulamadı, barınamadı ya da kendi gibi hissedemedi ve gitti. Gençlik politika önerilerimiz, gençlerin Eskişehir'de kalmasının anlamlı olacağı koşulları güçlendirmek için tasarlanıyor. Gençlerin Eskişehir'de kalmayı tercih etmesi halinde, bu kararın mecburiyetten değil gerçek ve gönüllü bir seçimden kaynaklanmasını önemsiyoruz.

Genç olmak, öğrenci olmak değildir. Eskişehir "öğrenci kenti" olarak tanımlanıyor ama bu şehirde öğrenci olmayan çok daha fazla genç yaşıyor. ESMEK'te kurs alıp işe girmeye çalışan, OSB'de vardiyalı çalışan, mezun olmuş ama şehirde kalmayı seçmiş, hiç üniversiteye gitmemiş, güvencesiz işlerde tutunan, ne eğitimde ne istihdamda olduğu için görünmez sayılan, ilçede yaşayan, engelli, göçmen ya da mülteci olan genç de bu belgenin öznesidir. Diploması olan da olmayan da, beyaz yaka da mavi yaka da, Odunpazarı'nda oturan da Alpu'da, Mihaliççik'ta yaşayan da. Gençlik politikası öğrenci hizmetleri politikasına indirgenemez; Eskişehir'de hangi koşulda, hangi mahallede, hangi hayatı yaşıyor olursa olsun tüm gençleri kapsayan bir yerel gençlik politikası yaklaşımının hayata geçirilmesi gerekir.

Hizmetler lütuf değil, ödevdir. Barınma, ulaşım, sağlık, güvenli kamusal alan ve kültüre erişim; belediyenin gence sunduğu birer "lütuf" değil, bu kentte yaşadığı için sahip olduğu haklardır. Sunulan her desteği gencin hakkı ve belediyenin ödevi olarak tanımlıyoruz.

Eleştiri bir hak, hesap verebilirlik bir zorunluluktur. Gençlerin belediyelere duyduğu en yaygın his şudur: "Toplantıya çağrıldık, konuştuk, sonra hiçbir şey olmadı." Biz bunu kırmayı

¹ Ayrımcılıkla mücadele hakkı, barınma hakkı, çalışma hakkı, eğitim hakkı, ifade özgürlüğü hakkı, katılım hakkı, örgütlenme özgürlüğü hakkı, sağlık hakkı.

öneriyoruz. Gençlere verilen sözlerin nereye gittiğini görebilmek için veri paylaşımı ve geri bildirim döngüleri bir tercih değil, kurumsal standart haline getirilmeli. Bunun yanında şunu da açıkça söylüyoruz: Belediyeyi eleştirmek, itiraz etmek ve bu öneriler yerel politikaya dönüştüğünde verilen taahhütlerin hayata geçmediğini yüksek sesle dile getirmek, gençler için herhangi bir bedel doğurmamalıdır.

Bu Şehirde Genç Olmak: Eskişehir'in Gençlik Portresi

Eskişehir, yüksek öğrenci yoğunluğu ve kent merkezinin üniversite yaşamıyla güçlü biçimde kesişmesi nedeniyle gençlerin yerel hizmetlere erişimini doğrudan biçimlendiren bir büyükşehir. Bu dinamik, şehri gençler için hem fırsat hem de gerilim alanı haline getiriyor. "Gençlik kenti" imajı gerçek bir potansiyele işaret ediyor ama bu potansiyelin gençlere ulaşip ulaşmadığı başka bir soru.

Aşağıdaki sayılar sadece birer istatistik değil; bu kentte gençlerin neye sahip olduğunu ve neyin onlar için hâlâ eksik kaldığını birlikte gösteren bir tablo.

NÜFUS		
	Toplam	Kadın / Erkek
Toplam nüfus (2025)	927.936	466.776 / 461.180
18–35 yaş genç nüfus	244.754 (%26,4)	126.747 / 118.007
Ortanca yaş	38,6 (2025)	–
EĞİTİM VE BARINMA		
	Toplam	Kadın / Erkek
Üniversite sayısı	3	–
Örgün üniversite öğrencisi sayısı (2023)	~66.441	33.317 / 33.124
KYK yurt kapasitesinin öğrenci nüfusunu karşılama oranı	~%22,4	–
İSTİHDAM VE NEET		
	Toplam	Kadın / Erkek
Genç işsizlik oranı (18–24 yaş)	%16,4	il bazlı cinsiyet kısıtlımı yok

Kaynak: TÜİK ADNKS 2025; YÖK 2025; KYK; İŞKUR Eskişehir İşgücü Piyasası Araştırması 2024; Kalkınma Kütüphanesi Eskişehir Anahtar Rakamlar 2025; Eskişehir Büyükşehir Belediyesi GoFor Bilgi Edinme Dilekçesi Cevabı 2024; yerelgenclikpolitikasi.org

Sayılar eşitsizliği gösterir ama hangi kapıların gençlere kapandığını, gençlerin sabah işe giderken tramvayda ne düşündüğünü, kirayı öderken ne hissettiğini, bir şeyi değiştirmeye çalışırken neden yorulduğunu anlatmaz. Bu şehri yalnızca verilerle değil, onu yaşayan gençlerin gözünden anlamaya çalıştık. Eskişehir'in "gençlik kenti" kimliği ile bu şehirde genç olmanın gündelik ağırlığı arasında bir mesafe var.

Bu belge o mesafeyi gençlerle birlikte kapatmak için yazıldı.

Gençlerin Eskişehir'i, Gençlerin Deneyimi

Eskişehir'de genç olmanın tek bir tarifi yok; çünkü bu şehirde genç olmak, kişinin kim olduğuyla ve nerede durduğuyla doğrudan ilgili.

Eskişehir; tramvayları, Adalar bölgesi, sokak sanatı ve canlı bir öğrenci atmosferiyle gençlere gerçek bir özgürlük hissi verebilir. Şehrin akademik enerjisi ve kültürel çeşitliliği gençliği besliyor olabilir.

Ama aynı şehirde tablonun daha karmaşık olduğu anlar da var. Gençler kiranın her geçen ay biraz daha yukarı tırmandığını, çalışma hayatına adım atmaya çalışırken "tecrübe yok" duvarına çarptığını, mezun olduğunda elindeki diplomanın nereye götüreceğini bilmediğini hissediyor. Üniversiteyi bitirdi ya da bitirmek üzere; bir yandan "ne yapacaksın?" sorusuyla boğuşurken bir yandan da o soruyu sormaktan yoruldu gençler. Yüksek lisans çoğu zaman gerçek bir kariyer hedefi değil, belirsizliği erteleme yolu haline geliyor.

Eskişehir bu yorgunluğu daha görünmez kılıyor, çünkü şehrin enerjisi gençleri taşıyor gibi hissettiriyor. Tramvaydaki kalabalık, Adalar'daki gürültü, barınma baskısı nedeniyle kalabalık evlerde kişisel alanın daraldığı koşullarda yaşamak zorunda kalmak, sabah işe ya da okula gitmeden önce hesap yapmak, sosyal hayatın kafede oturmaktan ibaret kalması... Bunu görüyoruz ve bu belge tam buradan, genç deneyiminden başlıyor.

GENÇLİK POLİTİKASI ÖNERİLERİ

1. Sağlık Hakkı ve İyilik Hali

Bu şehirde gençlerin sadece sağlıklı olması için değil; ruhsal, fiziksel ve sosyal olarak tam bir iyilik hali içinde olması için çalışılmalı. Psikolojik destek merkeze sıkıştırmaktan çıkarılmalı, koruyucu sağlık yaşam boyu bir hak olarak tanımlanmalıdır. Uzmanlık gerektiren alanlarda var olan hizmetlere ulaşımı kolaylaştırmak için ilgili kurumlar ve sivil toplumla işbirliği yapılmalı; belediyenin doğrudan sunduğu hizmetleri güçlendirirken gençleri yalnız bırakmayan bir yerel yönlendirme ağı kurmak için çalışılmalıdır.

1.1 Eskişehir'de mevcut durum

Eskişehir'de genç olmak; sınav stresini, mezuniyet sonrası belirsizliği, şehre yeni gelmenin yalnızlığını, ekonomik baskıyı ve güvencesiz çalışmanın ağırlığını aynı anda taşımak anlamına gelebiliyor. Bu yük görünmez sayılıyor ama gerçek ve ağır.

Eskişehir, hekim yoğunluğu açısından Türkiye'nin en iyi durumdaki illerinden biri. Ankara, İstanbul ve Eskişehir'den sonra bin kişiye düşen hekim sayısının en yüksek olduğu şehirler arasında yer alıyor. Bu iyi bir haber. Ama rakamların ardına bakınca tablo değişiyor.

Türkiye'de 100 bin kişiye düşen psikiyatrist sayısı 9. AB ortalaması ise 19. Bu veriye bir de şu bilgiyi ekleyin; Türkiye'de bin kişiye düşen antidepresan kullanımı 2013'te 36 iken 2023'te 61'e yükseldi. Antidepresan kullanımı on yılda neredeyse iki katına çıktı. Psikolojik yük artıyor, ama onu karşılaması gereken sistem büyümüyor.

TÜİK'in 2024 verileri, Türkiye'de intihar vakalarının özellikle 20'li yaş gruplarında dikkatle ele alınması gereken bir halk sağlığı ve gençlik politikası meselesi olduğunu gösteriyor. Verilere göre vakaların en sık görüldüğü yaş grubu 25-29, ardından 20-24 yaş grubu geliyor. Yükseköğretim mezunları arasında intihar vakalarının sekiz yılda (2016-2024) %120 artması ise bu meselenin yalnızca bireysel nedenlerle açıklanamayacağını; eğitimden istihdama, barınmadan ekonomik güvenceye, sosyal destekten ruh sağlığı hizmetlerine erişime uzanan bütüncül politikalarla ele alınması gerektiğini ortaya koyuyor. Eskişehir'in yüksek genç nüfus oranı da bu riskleri ve ihtiyaçları yerel düzeyde gündemde tutmayı gerekli kılıyor.

1.2 Gençler ne söylüyor?

Ruh sağlığı bu şehirde büyük bir yük taşıyor ve bu yük giderek ağırlaşıyor. Gençler bunu çok net ifade ediyor:

"Bizim kuşağımızda umutsuzluk en büyük sorun. Bizden önceki kuşak böyle değildi"
(Erkek, 25, Öğrenci).

Bu bireysel bir his değil, yapısal bir tablo. Gençler kendi emeğiyle bir ev, bir araba sahibi olabileceğine inanmıyor. Atanıp atanmayacağını bilmiyor. Çalışıyor ama nereye gittiğini göremiyor. Bu belirsizlik zamanla içini kemiriyor.

"Gençleri depresyona sokuyor. Çocukken şey sorulardı ya büyüyünce ne olmak istiyorsun diye. O nesil belki olabiliyordu ama biz olamıyoruz... hiçbir zaman geçmişteki kuşak gibi kendi çalıştığımla bir arabam olmayacak, bir evim olmayacak." (Erkek, 23, Öğrenci)

Ve bu yükü taşıırken destek aramak da ayrı bir engel haline geliyor. Devlet psikiyatristinin gence ayırdığı 20 dakika, reçeteyi yazarken geçiyor. Terapiye gitmek ise büyük bir maliyet getiriyor. Ayrıca gençler damgalanmaktan korkuyor.

"Sen devlette psikiyatriye gidiyorsun, sana 20 dakika ayırıyor. 20 dakikada ne yapabilirsin? Zaten reçeteyi yazarken 10 dakikada sistem açılıyor. Hani sen burada derdini de anlatamazsın." (Kadın, 23, Öğrenci)

Gençler üniversite bünyesindeki ücretsiz rehberlik merkezleri ve belediyenin Sağlıklı Hayat Merkezleri'nden yararlanıyor ve memnun kalıyor. Ama mesai saatlerinde verilen psikolojik destek, tam da en çok ihtiyaç duyulan anlarda ulaşılamaz hale geliyor. Gençler bunu doğrudan söylüyor: psikolojik destek verilen saatler değişmeli, hafta sonları da hizmet sunulmalı.

Spor tesislerine erişim, gençlik merkezlerindeki atölyeler ve açık alan etkinlikleri olumlu adımlar. Ama bunlar dağınık ve birbirinden kopuk duruyor. Stres yönetimi, beslenme ve madde bağımlılığı gibi konuları bir arada ele alan, gençlere özel tasarlanmış ve düzenli sürdürülen bir program seti henüz yok.

Gençlerin talebi somut ve net. Beslenme, ruh sağlığı, hijyen ve bağımlılıkla mücadeleyi kapsayan bütüncül bir program seti ve bunu gösteren açık bir hizmet haritası talep ediliyor. Gençler fiziksel ve ruhsal sağlığı birlikte ele alan, ücretsiz, gerçekten ulaşılabilir bir sağlık noktası hayal ediyor. Psikolojik danışmanlıkta damgalanma korkusu nasıl bir engel yaratıyorsa, fiziksel sağlık konularında da benzer bir çekingenlik var. Cinsel sağlık, bağımlılık, beslenme gibi başlıklarda anonim ve güvenli bir danışma kanalının yokluğu; bu ihtiyaçları görünmez kılıyor.

1.3 Belediyede mevcut durum

Gençlik merkezlerinde spor, beslenme ve stres yönetimi atölyeleri var; ücretsiz veya düşük maliyetli spor alanları, yüzme havuzları, açık alan etkinlikleri mevcut. Spor hizmetleri, bağımlılıkla mücadele eğitimleri ve hareketlilik programları da mevcut ama bunlar gençliğe yönelik bir sağlık politikası olarak kurgulanmamış, tekil faaliyetler olarak yan yana duruyor. Hijyen desteği gibi uygulamalar ise görünürlükten yoksun. Var olduğunu bilen az, kapsamı kısıtlı.

Gençlik merkezinde online randevuyla işleyen 45 dakikalık psikolojik danışmanlık, gençlerin gündelik hayatına doğrudan dokunan somut bir uygulama. Engelli gençler için erişilebilir spor alanları, rehabilitasyon destekleri ve ücretsiz fiziksel aktivite programları da sunulan hizmetler arasında. Ama dürüst olmamız gerekiyor. Bu hizmetler birbirinden kopuk, tekil uygulamalar olarak var olmaya devam ediyor. Sağlık alanında gençlere özgü bir politika çerçevesi henüz yok. Belki de en önemlisi, bu hizmetlerin var olduğunu gençler çoğu zaman tesadüfen öğreniyor. Var olan bir hizmetin gençlere ulaşmaması, o hizmetin eksikliği kadar ciddi bir sorundur.

1.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- 1. Ruh sağlığı lüks değil, kentsel bir hak olmalıdır.** Psikolojik destek almak için merkeze gelmek, mesai saatlerini beklemek ya da binaya girerken "biri görürse ne düşünür" diye hesap yapmak zorunda kalınmamalı. Psikolojik danışmanlık hizmetlerini tek bir mekân ve mesai saatleriyle sınırlı bırakmamak için mevcut kapasite güçlendirilmelidir. Bunun yanında üniversiteler, meslek odaları, ilgili kamu kurumları ve sivil toplumla iş birliği içinde; stres yönetimi, akran desteği, yalnızlıkla baş etme, bağımlılık farkındalığı, sağlıklı ilişkiler, beslenme ve iyi olma hâli gibi başlıklarda destekleyici psikososyal programları gençlik merkezleri ve ilçelere yayılmalıdır. Akşam saatleri ve hafta sonu erişimini de bu programların tasarımında önceliklendirilmelidir.
- 2. Gençlere Yönelik Koruyucu Sağlık ve Danışmanlık Hizmetleri Güçlendirilmelidir.** Gençler sadece hastalandığında değil, hastalanmadan önce de hizmetlere ulaşmalı. Cinsel sağlık ve koruyucu sağlık hizmetleri mahremiyet ve güvenlik ilkesiyle tasarlanmalı; bu konularda doğru bilgiye ulaşmak için belediye bir köprü olmalıdır. Spor alanları, beslenme desteği ve bağımlılıkla mücadele programları birbirinden kopuk etkinlikler olmaktan çıkmalı; gençlere özel tasarlanmış, düzenli sürdürülen ve ilçelere yayılan bir bütün haline getirilmelidir.
- 3. Sağlık hizmeti gençleri bulmalı, gençler onu aramak zorunda kalmamalı.** Var olan bir hizmetten haberdar olamamak, o hizmetin yok olması demektir. Gençlere yönelik tüm sağlık hizmetleri (psikolojik destek, koruyucu sağlık, spor ve beslenme programları vb.) gençlerin olduğu mecralarda, anlaşılır bir dille ve düzenli olarak duyurulmalı. Hangi hizmetin nerede, ne zaman ve nasıl sunulduğunu gösteren açık bir hizmet haritası oluşturulmalıdır.

2. Barınma Hakkı

Bu şehirde barınmak gençler için bir güvence olmalı. Gençler, aile desteğine, şansa ya da bütçeleri zorlayan bir kira piyasasına mahkûm kalmamalı. Barınma kapasitesi artırılmalı, koşullar iyileştirilmeli, ulaşım kolaylaştırılmalı ve barınma hizmetleri şeffaf biçimde gençlerle paylaşılmalıdır.

2.1 Eskişehir'de mevcut durum

Eskişehir'de 3 üniversitede örgün öğrenim gören yaklaşık 66 bin öğrenci var. KYK'nın 11 yurdu ve 14.840 kişilik kapasitesi mevcut. Bu kapasite öğrenci nüfusunun yaklaşık %22'sine karşılık geliyor. Yani, her beş öğrenciden dördünün barınma çözümünü kira piyasasında araması gerekiyor. Eskişehir'de kira baskısının ne anlama geldiğini biliyoruz. Şehre yeni gelen, bütçesi sınırlı, ailesinden uzakta bir genç olarak güvenli ve erişilebilir bir yerde barınmak giderek zorlaşıyor.

2.2 Gençler ne söylüyor?

Eskişehir'de barınma meselesi artık "pahalı" kelimesiyle dahi tam olarak anlatılamıyor. İnsanca yaşanabilecek standartlarda bir evin kirası asgari ücrete yaklaşmış durumda. Bu da gencin özerk bir yaşam sürmesinin önündeki en büyük bariyerlerden biri. Bu sadece öğrencilerin sorunu da değil. Çalışıyor olsa bile kira gençleri tüketiyor, sadece kendi için harcayabileceği bütçe daralıyor.

"Benim bile aldığım maaşla kiramı ödüyorum, kedilerimin ihtiyaçlarını gideriyorum, faturalar derken hiçbir şey kalmıyor elimde. Hani bir öğrenci bunu nasıl yapıyor zaten?"
(Kadın, 26, Beyaz Yaka)

Kira baskısından kaçmak için gençler bütçelerine uygun evi tutuyor ama o ev çoğu zaman insanca yaşanacak bir yer değil. Mecbur kalıyor, çünkü başka seçenek yok.

"Mecbur oraya çıkıyoruz uygun olduğu için. Yani kapıdan giriyorum, mutfığa giriyorum. 1980'lerden kalma küçük dar bir ev. Ben niye en azından holü olan bir evim yok diye sorguluyorum genç olarak." **(Erkek, 24, Çalışan ve Öğrenci)**

2.3 Belediyede mevcut durum

Bademlik Misafirhanesi'nde eğitim döneminde kadın üniversite öğrencilerine barınma imkânı sağlanıyor. Başvurularda öncelik örgün eğitimdeki öğrenciler ve geçici barınma ihtiyacı olan gençler. Ayrıca gençler için burs ve sosyal destek programları da mevcut.

Kapasite, talebi karşılamıyor. Barınma desteği ağırlıklı olarak "geçici konaklama" ve "misafirhane" modeli üzerinden işliyor. Doğrudan kira desteği ya da sürekli bir yurt kapasitesi genişletme programı henüz yok.

On binlerce öğrencinin her yıl geldiği, kira baskısının yüksek olduğu bir kentte bu tablo yetersiz kalıyor.

2.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

4. **Kısa süreli konaklama yeterli değil; süreklilik inşa edilmeli.** Şehre yeni gelen, Erasmus'tan dönen, dönemlik kalan, geçici barınma ihtiyacı olan genç için geçici misafirhane modeli yeterli bir çözüm değil. Barınma desteği öğrenci hareketliliğinin gerçek ritmine uygun, süreklilik taşıyan bir modele dönüştürülmelidir. Üniversitelerle, KYK ile ve ilçe belediyeleriyle koordinasyon içinde kapasite ve erişim kanalları genişletilmelidir.
5. **Boş binalarda fırsat var; bu fırsat gençler için kullanılmalıdır.** Âtil ve boş durumdaki binaları uygun maliyetli gençlik konutlarına dönüştürmek için projeler geliştirilmelidir. Sosyal konut modelleri yerel düzeyde uygulanmalıdır. Kira piyasasına alternatif üretmek belediyenin elinden geleni fazlasıyla aşıyor. Yine de bu, elinden geleni yapmayacağı anlamına gelmiyor.
6. **Yurt kapasitesi arttırılmalı, mevcut barınma desteklerinin daha nitelikli, erişilebilir ve sürekli hale gelmesi önceliklendirilmelidir.** Öğrenci yurtları yüksek kiralar karşısında gençleri koruyabilecek en önemli yapılardan biri olma özelliğini koruyor. Daha fazla yurt, daha iyi koşullarda yurt açmak mümkün. Bu yurtlar hijyen, güvenlik, mahremiyet ve yaşam standartları bakımından gencin ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde tasarlanmalı. Yurtlarda gençlerin şikâyet ve önerilerini iletebileceği, karşılık bulan mekanizmalar kurulmalıdır.
7. **Ulaşım hizmetleri geliştirerek merkezde barınamayanları da kapsamalı.** Genç uygun fiyatlı bir ev buldu ama kampüse ulaşamıyor, gece dönecek araç yok; bu da bir barınma sorunudur. Merkeze uzak mahallelere toplu taşıma erişimi genişletilmelidir. Gece saatlerinde eğitim, çalışma ve sosyal yaşam alanları arasında güvenli hareketliliği destekleyen ulaşım planlaması güçlendirilmelidir. Öğrenci abonman uygulamaları gençlerin gerçek ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmeli ve öğrenci olsun-olmasın tüm gençlere ulaştıracak modeller geliştirilmelidir.
8. **Şehir planlamaya gençler dahil edilmeli, genç bu şehre ait hissettirilmeli.** Barınma yalnızca bir çatı ve dört duvar değil; güvenli yürünebilecek kaldırımlar, bisikletle ulaşılacak güzergâhlar, para harcamadan oturulabilecek parklar ve yeşil alanlardır. Kent tasarımında gençlerin ihtiyaçları merkeze alınmalıdır. Mevcut yeşil ve rekreasyon alanları gençlerin gerçekten kullanabileceği, güvenli ve nitelikli alanlara dönüştürülmelidir. Gençler yeni alanların tasarımına dahil edilmelidir.

3. Çalışma Hakkı ve Gelecek İnşası

Bu şehirde çalışmak zorunda olmak genci tüketmemelidir. Gençler emeğinin karşılığını almalı, haklarını ararken yalnız kalmamalıdır. Ekonomik özgürlüğüne kavuşana kadar belediye gençlerin yanında olmalıdır.

3.1 Eskişehir'de Mevcut Durum

Eskişehir'de 18-24 yaş grubunda kayıtlı genç işsizlik oranı %16,4. Bu, bu şehirde her dört gençten birinin iş bulamadığı anlamına geliyor ve bu sayı yalnızca kayıtlı işsizleri kapsıyor. Güvencesiz çalışanlar, kayıt dışı işlerde tutunanlar, ne eğitimde ne istihdamda olanlar bu rakama girmiyor. Genç kadın işsizlik oranına dair il bazlı veri mevcut değil. NEET oranı da aynı şekilde kayıt dışı kalıyor. Bu boşluğun kendisi de ayrı bir sorun. Gençleri etkileyen verilerin sistematik olarak tutulmaması, politika üretmeyi de zorlaştırıyor.

3.2 Gençler ne söylüyor?

Eskişehir'de pek çok genç için çalışmak bir tercih değil, zorunluluk. Aileye yük olmamak için, kirayı çıkarabilmek için, birikimsiz kalmamak için. Öğrencilik ile çalışma hayatı arasındaki sınır bulanıklaşıyor ve bu mecburi bir şekilde gerçekleşince gençlerin yorgunluğu artıyor.

"Aileme daha fazla yük olmak istemediğim için okuldan çıkıp Barlar Sokağı'nda çalışmak durumunda kalıyordum. 5'ten 2'ye kadar, günde 10 saat falan deviriyordum. Genel olarak çalışarak geçmiş ömrüm ya, şu an fark ettim." (Erkek, 25, Öğrenci)

Öğrenci emeği "ucuz" ve kolay ulaşılabilir olduğu için piyasa bunu sistematik olarak kullanıyor ve şehrin gençleri sömürüye açık hale geliyor. Bu tablo, Eskişehir'de gençlik politikasının neden çalışma hakkını merkeze alması gerektiğini bize çok net söylüyor.

"Çalışma olanakları da genelde kafelerde falan oluyor. Baristalık yapıyorlar, garsonluk yapıyorlar, başka işlerde çalışıyorlar. Ben şu an yine garson olarak çalışıyorum. Talep fazla olduğu için işverenler çok alt tabanlardan fiyat açıyorlar. Saatlik 65 liradan 50 liraya falan verenler var hâlâ. Çoğu yer öğrenciyi sömürüyor aslında." (Erkek, 25, NEET)

Güvencesiz çalışmak sadece düşük ücret demek değil. Sigorta yaptırılmıyor, mobbing var, gençler haklarını bilse bile sesini çıkaramıyor; çünkü işe ihtiyacı var. Mezun olunca ise farklı bir çelişkiyle yüzleşiyor: deneyim yoksa iş yok, iş yoksa deneyim yok.

"Keşke öğrenciyken de çalışsaydın da şu an biraz deneyimin olurdu da alırdık seni.' Ya niye böyle bir zorunluğun olsun ki benim öğrenciyken çalışmak gibi? Öğrenci olmak istedim sadece." (Kadın, 26, Beyaz Yaka)

3.3 Belediyede mevcut durum

ESMEK, kuruluşundan bu yana 350'den fazla branşta eğitim vererek 300 bini aşkın kursiyere ulaştı. Kursiyerlerin üçte birinden fazlası gençlerden oluştu. Kent genelinde 15 aktif merkez var ve kurslar ilçe ölçeğinde yaygınlaşıyor. Eczacılar Odası ile yapılan protokol kapsamında 108 saatlik mesleki eğitim programı başlatıldı. Yüz yüze eğitimlerin yanı sıra ES-UZEM üzerinden çevrimiçi kurslar da sunuluyor. Bunlar gerçek ve değerli bir altyapı sunuyor.

Ama dürüst olmamız gerekiyor. Bu altyapının genci istihdama taşıyıp taşımadığını bilmiyoruz. Faaliyetleri biliyoruz ama sonucu göremiyoruz. ESMEK'e erişim artıyor ama istihdama geçişi hızlandırmak için daha fazla adım atılması gerekiyor.

300.000 kursiyer rakamı gayet yüksek. Ama bu rakamın içerisinde genç ne kadar temsil ediliyor, kursiyerlerin kaç kalıcı istihdama geçiş sağlayabildi, tüm bunları bilmeden bu rakamın ne anlama geldiğini de bilemeyiz. Bu belge tam da bu boşluğu kapatmak için yazıldı.

3.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- 9. Meslek edindirme ve güvenceli istihdam arasında köprü kurulmalıdır.** ESMEK'in sunduğu altyapıyı istihdama bağlayan köprü kurulmalıdır. Mesleki eğitim programları yerel sanayi odaları, üniversiteler ve meslek kuruluşlarıyla birlikte tasarlanmalıdır. Kentin gerçekten ihtiyaç duyduğu sektörlerle yönelik, iş garantisi taşıyan kurs modelleri geliştirilmelidir.
- 10. Belediye iş hayatına girerken gençlerin her adımında yanında olmalıdır.** Özgeçmiş nasıl yazılır, mülakatta ne söylenir, hangi platforma başvurulur, çalışan olarak gençlerin hakları nelerdir; gençler bunları bulmak için saatlerce internette dolaşmak ya da tanıdık aramak zorunda kalmamalı. Gençlere özel istihdam danışma noktaları kurulmalıdır; iş eşleştirme, mülakat hazırlığı, dijital yetkinlik ve kariyer danışmanlığı bu noktalardan ücretsiz sunulmalıdır.
- 11. Belediye çalışma hakkı ihlallerine karşı destek sağlamalıdır.** Gençler sigortasız çalıştırılıyor, mobbinge uğruyor, ücretini alamıyor ama itiraz edemiyor çünkü işini kaybetmekten korkuyor. Bu döngüyü biliyoruz. Çalışma hakkı ihlallerinde gençlerin doğru bilgiye ve destek kanallarına erişebilmesi için baro, meslek odaları ve ilgili sivil toplum yapılarıyla iş birliği içinde hukuki yönlendirme ve danışmanlık mekanizmaları geliştirilmelidir. Belediye, yarı zamanlı ve güvencesiz çalışma koşullarına ilişkin hak temelli tutumunu kente kararlılıkla yansıtmalıdır.
- 12. Kendi işini kurmak isteyen gençler için zemin hazırlanmalıdır.** Girişimcilik fikri var ama genç nereden başlayacağını bilmiyor, sermayeye erişimi yok, yalnız hissediyor. Sosyal destek programları, mentörlük ve ortak çalışma alanlarıyla gençlerin kendi işlerini kurması kolaylaştırılmalıdır. Eskişehir'in üniversite ve sanayi birikimini gençlerin girişimcilik ekosistemine açarak büyütmelidir.
- 13. İşsizlik sürecinde de gençlerin ekonomik özgürlüğü desteklenmelidir.** Kirayı çıkarabilmek için çalışmak zorunda kaldığında, burs yetmediğinde, ailenin desteği olmadan ayakta duramadığında belediye gencin yanında olmalıdır. İş arama ve eğitimden istihdama geçiş sürecinde gençlerin ulaşım, barınma, gıda ve temel gider yükünü azaltmaya yönelik destek modelleri geliştirilmelidir.

4. Eğitim Hakkı ve Kendini Gerçekleştirme

Bu şehirde öğrenmek, üretmek ve kendini gerçekleştirmek için gencin nerede yaşadığı, ne kadar parasının olduğu ya da öğrenci olup olmadığı belirleyici olmamalıdır. Gencin ders

çalışabileceği, beceri geliştirebileceği ve ürettiklerini paylaşabileceği alanlar tüm gençlere açılmalıdır. Kariyer rehberliğinden dijital yetkinliklere, stajdan sanata kadar her alanda gençler desteklenmeli ve yalnız bırakılmamalıdır.

4.1 Eskişehir’de Mevcut Durum

Eskişehir, 3 üniversitesiyle Türkiye'nin en yoğun akademik kentlerinden biri. Bu yapı şehre önemli bir eğitim enerjisi katıyor ama aynı zamanda büyük bir talebi de beraberinde getiriyor.

Belediyenin sunduğu eğitim altyapısına bakıldığında; 2 gençlik merkezi ve 1 belediye kütüphanesi önemli bir yer tutuyor. Ancak, 178 bin gencin yaşadığı, on binlerce öğrencinin her yıl aktığı bir kentte bu sayılar ihtiyacı karşılamıyor. Özellikle belediye kütüphanesi, sınav dönemlerinde fiilen kullanılamaz hale geliyor ve ders çalışmak için yer bulmak başlı başına bir soruna dönüşüyor.

Gençlik merkezleri ve ESMEK kursları bu boşluğu kısmen dolduruyor. Ama eğitim imkânlarının gençlere ulaşması, onların nerede yaşadığına göre değişiyor ve bu eşitsizlik, hizmetin varlığından bağımsız olarak kimi gençleri dışarıda bırakabiliyor.

4.2 Gençler ne söylüyor?

Gençler, belediyenin eğitim ve kültür alanındaki bazı uygulamalarını gerçekten olumlu buluyor. Ücretsiz tiyatro etkinlikleri, gençlik gezileri ve kurslar bunların başında geliyor.

*"Gençlik Merkezleri var Büyükşehirlerin. Her alanda kurs talep olduğu sürece her alanda kurs açabiliyorlar. Bir de sürekli gezi falan düzenliyorlar. Ben mesela Diyarbakır'a gitmişim öyle. Cebimden hiçbir para çıkmadı. Yol, ulaşım, yemek, gezi, hiçbir şekilde."
(Erkek, 21, Öğrenci)*

Ücretsiz ya da düşük maliyetli kurslar bazı gençler için hayatı gerçekten değiştiriyor.

*"Bu kurs sayesinde yaklaşık bir senedir yoga yapıyorum ve Latin danslarına başladım. Kurs çok iyi akıyor, gayet disiplinli ilerliyor ve cebimden hiçbir şey çıkmadan iki tane hobim var şu an."
(Kadın, 22, Öğrenci)*

Workshoplar ve etkinlikler var, ama 20-30 kişilik kapasitelerle sınırlı kalıyor. İlk öğrenenler katılıyor, geride kalanlar bir dahaki sefere ya da hiç ulaşamıyor:

*"Duyuyorum ama 20-30 kişilik bir şey oluyor ve ilk o 20-30 kişi kimse onlar üzerinden oluyor. Daha kapsamlı programlar olsa, gençlere duyurulsa bence güzel olabilir."
(Kadın, 24, NEET)*

Kontenjan sorunu tek başına değil, duyuru eksikliğiyle birleşince daha da derinleşiyor. gençlerin haberdar olmadığı bir etkinlik maalesef onlar için hiç var olamıyor.

4.3 Belediyede mevcut durum

Eskişehir’de gençlere yönelik mevcut belediye çalışmaları önemli bir zemin sunuyor. Gençlik merkezlerinde yaklaşık 11.500 katılımlı 95 etkinlikle yaklaşık 3.500 farklı gence ulaşılmış olması, bu alanda kayda değer bir deneyim biriktiğini gösteriyor. Bu etkinliklerin büyük ölçüde eğitim odaklı olması ve gençlerin kendini gerçekleştirme olanaklarını artırmayı hedeflemesi de önemli bir başlangıç noktasıdır. Benzer biçimde, ESMEK’in 2024 yılında sunduğu 296 branşın 65’inin, 2025 yılında ise 320 branşın 72’sinin doğrudan gençlere yönelik olması, gençleri hedefleyen çalışmaların yıllar içinde arttığını ortaya koyuyor. Yani her beş branştan biri gençleri hedefliyor ve bu oran yıldan yıla büyüyor. Bu artış doğru yönde atılmış bir adım ama 178 bin gencin yaşadığı bu kentte hâlâ gidilecek yol var.

Gençlere özgü etkinlikler, atölyeler ve katılımcı programlar yeterli bulunmuyor. Mevcut kurslar belirli alanlarda yoğunlaşıyor. Gençler kurs içeriklerinin daha geniş bir yelpazeye yayılmasını, kendi ilgi ve ihtiyaçlarına göre tasarlanmasını istiyor. Hobiden mesleki gelişime, dijital becerilerden yaratıcı üretme alanlarına kadar çok daha çeşitli bir içerik seti talep ediliyor. Ve bu içeriğin yalnızca merkez ilçede değil, tüm gençlere ulaşacak biçimde sunulması gerekiyor.

Üniversite öğrencilerine yönelik staj programı kapsamında 154 öğrencinin belediye birimlerinde staj yapmış olması önemli bir adımdır. Ancak bu sürecin gençler için daha nitelikli, erişilebilir ve öğrenme odaklı hale gelmesi için geliştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır. Stajın bir CV kalemi olmaktan çıkıp gerçek bir öğrenme ve istihdam köprüsüne dönüşmesi için programın hem kapsamını hem kalitesini hem de izleme mekanizmalarını yeniden kurgulamak gerekiyor.

4.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- 14. Her ilçede çalışılabilecek, üretilebilecek alanlar olmalıdır.** Ders çalışmak için yer bulmak, merkeze gelmek zorunda kalmak ya da kafelerde para harcamak zorunda kalmak artık gencin sorunu olmamalı. Gençlik merkezleri yalnızca etkinlik alanı olmaktan çıkmalı; ders çalışma, grup çalışması, dijital üretim ve yaratıcı üretim için donanımlı, ücretsiz ve ilçelere yayılmış alanlar olarak yeniden tasarlanmalı.
- 15. Kariyer rehberliği bir “son sınıf” meselesi değil, sürekli bir destek hakkıdır.** Gençler; hangi bölümü seçecekleri, mezun olduktan sonra nasıl bir yol izleyecekleri ve iş piyasasının kendilerinden ne beklediği konusunda yalnız bırakılmamalıdır. Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı erken yaştan itibaren, sürekli ve ücretsiz biçimde sunulmalıdır. Kariyer fuarları, bilgilendirme toplantıları ve danışmanlık mekanizmaları aracılığıyla üniversite bölümleri ile iş piyasası arasındaki bağlantı gençler için daha görünür ve erişilebilir hale getirilmelidir.
- 16. Eğitimde, istihdamda ya da mesleki eğitimde yer almayan gençler görünmez olmamalıdır.** Ne okulda ne işte olan gençlerin yaşadığı yalnızlaşma, yön kaybı ve güvencesizlik halini yalnızca bireysel bir sorun olarak görmüyoruz. Bu gençlere ulaşmak için mahalle ölçeğinde gençlik destek mekanizmaları kurulmalıdır. Gençler

için psikososyal destek, mesleki yönlendirme, beceri geliştirme eğitimleri, iş ve staj bağlantıları ile yeniden eğitim ve istihdam yollarına katılım desteklenmelidir. Gençler "nereden başlayacağını bilemediği" noktada belediye gençlerin yanında olunmalı; her gencin yeniden deneme, yönünü bulma ve kendi hayatı üzerinde söz sahibi olma hakkı güçlendirilmelidir.

17. Üniversite birikimi kente açılmalı, geleceğin becerileri bugün edinilebilmelidir. Yapay zekâ, kodlama, dijital pazarlama, veri okuryazarlığı; değişen iş piyasasının talep ettiği yetkinliklere erişim artık yalnızca özel kurslara para ödeyebilenlerin hakkı olmamalıdır. ESMEK ve Gençlik Merkezleri'nin eğitim altyapısı güçlendirilmelidir. Üniversite birikimi kente açılmalıdır. Belediye; üniversitelerle ortak araştırma projeleri, kent sorunlarına çözüm üreten platformlar ve sosyal sorumluluk faaliyetleri geliştirilmelidir. Akademik bilgiyi kent yaşamına taşımak için belediye bir köprü olmalıdır.

18. Kırsaldaki gençler ve genç çiftçiler için de eşit fırsatlar yaratılmalıdır. Eskişehir'i yalnızca bir üniversite şehri değil, aynı zamanda güçlü bir tarım ve kırsal üretim kenti olarak görüyoruz. Kırsalda yaşayan ve tarımla geçimini sağlayan gençlerin eğitim, istihdam, kooperatifleşme, tarımsal girişimcilik ve yerel üretim desteklerine erişimi güçlendirilmelidir. Bu alanda belediye; üniversiteler, kooperatifler, ziraat odaları, üretici birlikleri ve ilgili kamu kurumlarıyla iş birliği geliştirerek gençlerin kırsaldan kopmadan da üretmeye, kazanmaya ve kentin sunduğu fırsatlardan yararlanmaya devam edebilmesini sağlamalıdır.

19. Sadece meslek ve kariyer gelişimini değil, kendini gerçekleştirme sürecini de desteklenmelidir. Eğitim yalnızca iş bulmak için değildir. Sanat üretmek, yeni bir dil öğrenmek, bir enstrüman çalmak, yazdığı yazıları paylaşacak bir platform bulmak; bunların hepsi gencin kendini gerçekleştirme hakkının parçasıdır. Yetenek geliştirme programları çeşitlendirilmeli; mavi yaka-beyaz yaka, öğrenci-çalışan ayrımları olmaksızın her genç bu programlarda kendine bir alan bulabilmelidir. Ürettiği işin görünür olması için de belediye gence alan açmalıdır.

5. Kamusal Yaşama Katılım ve Kentsel Aidiyet Hakkı / Kentsel Aidiyet ve Sosyal Yaşam

Bu şehirde var olabilmek için gençler para harcamak zorunda kalmamalıdır. Gece güvenle hareket edecek ve bu kentin kültürel hayatının hem izleyicisi hem de üreticisi olmalıdır. Eskişehir'in "gençlik kenti" kimliğini söylemden çıkarıp gençlerin gündelik hayatına taşımayı öneriyoruz.

5.1 Eskişehir'de Mevcut Durum

Eskişehir, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı SEGE-2025 verilerine göre Türkiye'nin en gelişmiş 7. İli. Tramvayı, Adalar'ı ve üniversite enerjisiyle gence kentsel bir aidiyet hissi verebilecek koşullara sahip bir şehir. Ama bu hissini herkes için eşit güçte olmadığını biliyoruz.

Şehir merkezinde her köşede bir işletme. Porsuk kıyısı bile büyük ölçüde ticarileşmiş. Mahallesinde yaşayan, merkeze her gün gelemeyecek olan genç için bu şehir bambaşka görünüyor. Eskişehir'de 244.754 genç yaşıyor. Bu kentin nüfusunun neredeyse beşte biri gençlerden oluşurken ve gençlik ekonomik kırılganlığı bu denli şiddetli yaşıyorken kamusal yaşamı piyasadan bağımsız canlandıracak yegâne aktör de belediyeler. Bu belge de böyle bir sorumluluğu taşıması için belediyelere sesleniyor.

5.2 Gençler ne söylüyor?

Bu şehirde gençlerin para harcamadan var olabilecekleri yerler giderek daralıyor. Porsuk kıyısında oturmak için bir kafenin üst katına çıkmak, merkeze gidip gelmek için tramvay ve kahve parasını göze almaları gerekiyor. Şehir merkezi tamamıyla ticarileşmiş, oturacak banklar, nefes alacak parklar sınırlı.

"Şehir merkezine indiğimde 5 dakika kafamı dinleyebileceğim ticari olmayan herhangi bir yer yok. Porsuk kenarına gidiyorum, orada bile her tarafta işletme. Şehir merkezi bence çok kaotik." (Erkek, 26, Mavi Yaka)

Gençlerin ekonomik özgürlüğü yoksa bu şehirde sosyal hayatları da yok demek. Arkadaşlarıyla buluşmak bile bir maliyet hesabına dönüşüyor.

"Yapabildiğimiz en çok şu: arkadaşlarımızla bir iş çıkışı çıkıp kafede oturmak. En büyük yaptığımız bu." (Kadın, 29, Mavi Yaka)

Tramvay Eskişehir'in sembolü ama aynı zamanda en büyük şikayetlerinden biri. Tıklım tıklım vagonlar, trafik içinde kilitlenmiş hatlar, gece seferi ise kısıtlı. Abonman geldi ama yalnızca öğrencileri kapsıyor. Düşük ücretlere çalışan gençler, NEET gençler, mezun gençler de bu haktan yararlanmayı bekliyor.

"Abonman geldi. İyi bir şey sanırım. Ama o genç olarak beni kapsamıyor çünkü öğrenci değilim. Öğrencilere geldi." (Kadın, 26, Beyaz Yaka)

Gece ulaşımı ise genişletilmiş olsa da yeterli bulunmuyor. Gençler eğlenmek, bir etkinliğe gitmek, geç saatte eve dönmek istediklerinde seçenekleri tükeniyor.

"Gece tramvayı diye bir şey çıktı gece bir buçuğa kadar sürüyor ama yetmiyor. Hani buradaki gençler de eğlenmeyi seviyor. Yani insan da biraz eğlensin, sonra yürüyerek dönmek zorunda kalmasın." (Kadın, 26, Beyaz Yaka)

Belediyenin tiyatroları, gençlik merkezleri ve kursları olumlu bulunuyor. Gençler ücretsiz etkinlikleri destekliyor ama çeşitlilik de istiyor.

"Belediye bundan çok önce, benim lise dönemimde daha fazla yapıyordu. Es Park'ın yanında oluyordu, Sazova'da oluyordu. Herkese açık ve çok kalabalık oluyordu. Sürekli oluyordu. Eskişehir hani sanat, kültür, konser, eğlence, öğrenci diyoruz ya. Hayır. " (Kadın, 26, NEET)

5.3 Belediyede mevcut durum

Şehir Tiyatroları, Türkiye'nin 3. ödenekli şehir tiyatrosu olarak 6 farklı sahnede faaliyet gösteriyor. Senfoni Orkestrası haftada iki gün seyirciyle buluşuyor. Şehir Operası düzenli temsiller sunuyor. 1200 kişilik Atatürk Kültür Sanat ve Kongre Merkezi, Uluslararası Eskişehir Festivali ve Uluslararası Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Festivali'ne ev sahipliği yapıyor. Cam Sanatları, Seramik, Balmumu Heykeller, Kent Belleği Müzesi gibi ondan fazla müze ücretsiz ya da indirimli ziyarete açık. Tiyatro ve konser biletleri öğrenciler için ayrı fiyatlandırılıyor. Bunlar zengin bir kültür altyapısı için önemli adımlar.

Yeşil ve sosyal alanlar da esasında kayda değer bir imkân sunuyor. 400.000 metrekarelik Sazova Bilim Kültür ve Sanat Parkı'na ücretsiz giriş yapılıyor. Bilim Deney Merkezi, Sabancı Uzay Evi ve açık hava tiyatrosu her yaşa hitap ediyor. 2024 yılında açılan 45.000 metrekarelik Aktif Yaşam Parkı da bu altyapıya yeni bir soluk katıyor. Porsuk kıyısındaki gondollar ve esbotlar, Kanlıkavak Parkı'ndaki Yerel Gençlik Festivalleri gençlerin buluştuğu noktalara dönüşüyor.

Ama burada durup kendimize dürüstlikle sormamız gerekiyor. Bu altyapının ne kadarı gence ulaşıyor? Ne kadarı gençlerin güncel zevklerine ve ihtiyaçlarına hitap ediyor? Tiyatro salonları ve konser mekanları büyük ölçüde merkez ilçelerde. Duyuru kanalları çoğu zaman gençleri bulamıyor. Gençler için para harcamadan oturabilecekleri, merkeze yakın ve ücretsiz sosyal alan maalesef çok kısıtlı.

Gençler konser ve etkinlik sayısının artmasını, etkinlik çeşitliliğinin genişletilmesini, tüm gençleri kapsayan ucuz ya da ücretsiz sosyal alanlar yaratılmasını talep ediyor. Şehrin gence ait hissettirmesi için yalnızca hizmetler yetmiyor; o hizmetlerin ulaşılabilir, görünür ve sürekli olması gerekiyor. Bunun için gençleri merkeze alan bir irade şart.

5.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

1. **Öğrencilerin ve gençlerin "geçici misafir" değil, bu kentin eşit yurttaşları olduğunu kabul eden bir kent kültürü güçlendirilmelidir.** Gençlere yönelik ayrımcılıkla mücadele edecek bir kent kültürü gençlerle birlikte dönüştürülmelidir. Eskişehir'de genç olmak; kiralık ev ararken, kafede otururken, toplu taşıma kullanırken, mahallede sosyalleşirken ya da kamusal alanlarda vakit geçirirken önyargıyla, dışlanmayla veya güvensizlik hissiyle karşılaşmak anlamına gelmemeli. Bu amaçla gençlere yönelik ayrımcı tutumların görünür kılınması, izlenmesi ve önlenmesi için yerel mekanizmalar geliştirilmelidir.

2. **Para harcamadan da bu şehirde var olunabilmelidir.** Porsuk kıyısında oturmak için bir kafenin masasını satın almak zorunda kalınmamalıdır. Merkez ilçelerde ve mahallelerde, ticari olmayan, ücretsiz ve nitelikli kamusal alanlar yaratılmalıdır. Gençler için düşük maliyetli sosyal alanlar Eskişehir'de hayata geçirilmelidir.
3. **Etkinlikler gençleri bulmalı, genç onu aramak zorunda kalmamalı.** Ücretsiz ya da çok düşük maliyetli etkinliklerin sayısı ve çeşitliliği artırılmalıdır. Konserler, açık hava sinemaları, sokak festivalleri, gençlik buluşmaları; bunlar yılın belirli günlerine sıkışmayacak, yıl boyunca ve ilçelere yayılarak sürmelidir. Duyurular belediyenin kanallarında değil, gençlerin olduğu mecralarda yayılmalıdır.
4. **Ulaşım hakkı tüm gençleri kapsmalı ve bu şehir geceleri de gençlerin olmalı.** Gece ulaşımı genişletilmelidir. Eğlenip güvenle eve dönebilmek bir lüks değil, temel bir kentsel haktır. Ayrıca, gece ulaşımı gece çalışan gençler için de hayati önem taşır. Gece aktif olan güzergâhlarda tramvay ve otobüs hatları gençlerin gerçek kullanım ritmine göre yeniden düzenlenmelidir. Ulaşım desteklerinin yalnızca öğrenci statüsüne bağlı kalmaması; çalışan, işsiz, NEET ve mezun gençlerin de gerçek ihtiyaçlarını dikkate alacak biçimde yeniden değerlendirilmesi için modeller geliştirilmelidir.
5. **Kültür altyapısı gençlerin güncel ihtiyaçlarına göre şekillenmelidir.** Şehir Tiyatroları, Senfoni Orkestrası ve müzeler değerli ama bu altyapı gençlerin katılımını artıracak biçimde dönüştürülmelidir. Genç sanatçılara, müzisyenlere ve üreticilere sahne açılmalıdır. Etkinlik programlamasında gençlerin görüşleri alınmalıdır. Kültür "izlenen" değil, üretilen bir şeye dönüşmelidir.

6. Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı

Demokratik katılım bu belgede bir yönetim felsefesi olarak yer alıyor. Gençler, sözlerinin nereye gittiğini ve karar süreçlerini nasıl etkilediğini görebilmeli; örgütlendiklerinde desteklenmeli ve karar masaları gençlere gerçek anlamda açılmalıdır.

6.1 Eskişehir'de Mevcut Durum

Eskişehir'de 2026 Dernekler Bilgi Sistemi verilerine göre 20 gençlik STK'sı faaliyet gösteriyor. Üç üniversitesiyle öğrenci topluluklarının, gönüllü ağların ve sivil inisiyatiflerin canlı bir zemin bulduğu bu şehirde örgütlenme kapasitesi görece güçlü. TÜİK'in İllerde Yaşam Endeksi'nde Türkiye genelinde sivil katılım alt, Eskişehir orta-üst grupta yer alıyor. Ancak, sivil alanın varlığı ile gençlerin kararlara gerçek anlamda ortak olması, ifade ve örgütlenme özgürlüğü arasındaki mesafeyi hâlâ kapatmış değil. Tüm bunlar için daha yapısal adımlar atılması gerekiyor. Korkuyu azaltmak, örgütlenme alanlarını genişletmek ve gençlik alanında çalışan sivil toplumu desteklemek; bunlar belediyenin doğrudan etki edebileceği alanlar. Bu belge ise içeriği öneriler hayata geçirildiği takdirde o etkiyi kullanmanın taahhüdü.

6.2 Gençler ne söylüyor?

Gençler siyasi temsil konusunda büyük bir hayal kırıklığı yaşıyor. Ne ulusal düzeyde ne de yerel düzeyde yeterince temsil edildiklerini düşünüyor; genç temsilcilerin dahi gençliğin sorunlarını karar masalarında yeterince seslendirmemesini eleştiriyorlar. Gençlik meselesinin ideolojik farklılıkları aşmasını bekliyor ancak çoğu zaman bu beklentinin karşılık bulmadığını görüyorlar.

"Bizim sesimiz olan insanlar, maaşları bizden kat kat olan insanlar. Bizim yaşımızda olan insanlar da orada yine sağcı solcu birbirleriyle bir yarış içerisine giriyorlar. Bizi hiç kimse anlamıyor." (Kadın, 24, NEET)

Gençlerin menfaati için kamu işbirliğinin önündeki engeller, gencin hayatını doğrudan etkiliyor. Gençler için yapılması gereken ortak etkinlikler, projeler ve iş birlikleri reel siyaseti aşıp hayata geçemiyor. Örgütlenmek için Eskişehir'de belki de Türkiye'nin en elverişli zemini var. Binlerce öğrenci, onlarca topluluk, canlı bir sivil enerji. Ama bu enerji çoğu zaman sınırlı kalıyor çünkü adım atıldığında ne olacağı bilinmiyor, etiketlenilmekten korkuluyor.

"Ben gençlik merkezine gideceğim zaman babama söylemedim, siyasi bir şey olduğunu düşünmesin diye. Babam okumuş biri, o bile 'Gençlik Spor Bakanlığı... Siyasi parti mi?' diyor. Siyasetin s'sini söyleyemezsin." (Kadın, 26, NEET)

Eskişehir'de farklı düşüncelerden, farklı kesimlerden gençler aynı şehirde yaşıyor ama birbirinden habersiz. Ortak tartışma zemini kurulamıyor, kamusal alanlar bu buluşmayı mümkün kılmıyor. Toplumsal kutuplaşma, gençlerin kamusal hayatını da bölüyor.

"Bizi o kadar ayırmışlar ki toplumsal alanlarda kendi kümelerini ilk defa karşılaştık. O sivri uçlar, ırkçılık noktası, tersleşmeler... Kamusal alanların çoğalmasını hayal ettiğimde bunların yavaş yavaş azalabileceğini düşünüyorum." (Kadın, 23, Öğrenci)

6.3 Belediyede mevcut durum

Eskişehir Kent Konseyi bünyesinde Gençlik Meclisi var. Ayrıca, Eskişehir Gençlik Platformu da faaliyetlerine devam ediyor. Üniversiteler, gençlik dernekleri ve öğrenci toplulukları bu yapılar içinde temsil ediliyor. Gençlik merkezleri, gönüllü grupların atölye, toplantı ve etkinliklerini ücretsiz yürütebildiği açık mekânlar olarak işliyor. Barınma, eğitim, istihdam, çevre ve kültür gibi başlıklarda çalıştaylar ve tematik toplantılar düzenleniyor, gençlerin görüşleri alınıyor.

Belediye GoFor ile iş birliği protokolü imzalayarak gençlik haklarını temel alan gençlik çalışanları ile birlikte yol alıyor. Bunlar katılım kültürünün varlığına işaret eden adımlar. Ama sayılara baktığında tablo değişiyor. 46 kişilik Büyükşehir Belediye Meclisi'nde genç üye bulunmuyor. Eskişehir'de gençlik için yapılar var, ama bu yapıların kararları gerçekten değiştirip değiştirmediği tartışılabilir.

Gençlerin görüşü alınıyor ama nereye gittiği görünmüyor. Önerileri dinleniyor ama politikayı değiştirip değiştirmedikleri bilinmiyor. Dijital katılım araçları sınırlı, açık veri yok, geri bildirim döngüsü işlemiyor. Yine de Gençlik Merkezleri ve program ekosistemi, fikir üretimine ve ifadeye alan açıyor. Gençlerin görüşlerini dile getirebildiği platform ve etkinlikler mevcut.

Katılım mekanizmaları danışma düzeyinde kaldığı, öneriler kararlara dönüşmediği ve gençlerin temsil oranı meclis düzeyinde artmadığı sürece "gençlik kenti" iddiası yeterince kurumsal karşılık bulamıyor.

6.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- 20. Gençlik Meclisi'nin Karar Süreçleriyle Bağı Güçlendirilmelidir.** Şu an Gençlik Meclisi genci dinliyor ama kararlara yeterince etki edemiyor. Bu kanallar danışma ve tavsiye niteliğindeki bir yapının ötesine geçirmelidir. Gençlik Meclisi belediye karar süreçlerine doğrudan bağlanmalı; kent bütçesi ve projeleri üzerinde söz sahibi, önerilerin nereye gittiğini izleyebilen, etki raporları yayımlayan bir yapıya dönüştürülmelidir. Gençlik Meclisi'nin STK'larla ve üniversite topluluklarıyla entegre çalışması sağlanmalıdır.
- 21. Önerilerin, taleplerin, şikayetlerin nereye gittiği görülmelidir.** "Gencin mesajı-karar-uygulama-geri bildirim" döngüsü kurumsallaştırılmalıdır. Her öneri kayıt altına alınmalı, değerlendirme süreci şeffaf olmalı, sonucu gençlerle paylaşılmalıdır. "Konuştuk, ilettik ama hiçbir şey olmadı" hissini kırmak bu belgenin hizmet edeceği temel taahhütlerinden biri olmalıdır.
- 22. Örgütlenme hakkı ve Eskişehir'in sivil gençlik enerjisi desteklenmelidir.** Sivil gençlik örgütleri, öğrenci toplulukları ve gençlik inisiyatifleri için mekân, teknik destek, duyuru ve mikro kaynak desteği açık kurallarla tanımlanmalıdır.
- 23. Katılım merkeze sıkışmamalı.** İlçe bazlı gençlik katılım toplantıları düzenlenmelidir. Kırsal ilçelerde yaşayan, dezavantajlı konumdaki, farklı kimlikten her genç bu mekanizmalara erişebilmelidir. Çevrimiçi katılım kanalları ve mobil buluşmalar yaygınlaştırılmalıdır.
- 24. Eleştiri hakkın güvence altına alınmalıdır.** Gençlik Meclisi ve katılım platformlarında çeşitlilik güvence altına alınmalıdır. Kapsayıcılık için açık ve şeffaf seçim mekanizmaları tasarlanmalıdır. Genç belediyeyi eleştirdiğinde, farklı düşündüğünde ya da itiraz ettiğinde bunun bir bedeli olmamalıdır. Bu sadece bir söylem değil; güvenli itiraz zemini oluşturmak yürütülecek gençlik politikalarının kurumsal taahhüdü haline gelmelidir.
- 25. Kutuplaşmaya karşı ortak zemin yaratılmalıdır.** Farklı düşüncelerden, farklı kimliklerden gençlerin bir arada var olabileceği güvenli ve tarafsız platformlar kurulmalıdır. Bu platformlar ortak projeler ve kültürel etkinlikler üzerinden karşılıklı anlayışı güçlendirmelidir. Belediyenin dili ve iletişim kanalları kapsayıcı, ayrımcılık karşıtı ve kutuplaştırmayan bir çerçevede şekillendirilmelidir. Kamusal alanda birlikte tartışmak, birlikte üretmek, birlikte var olmak hayata geçtiğinde yürütülecek gençlik politikalarının en temel iddialarından biri olacaktır.

Bu Öneriler Bir Politika Metnine Dönüşürse nasıl İzlenmeli?

Bu bölüm, GoFor'un yerel gençlik politikası için sunduğu önerilerin belediye tarafından gençlerle birlikte sahiplenilmesi ve bir politika metnine dönüştürülmesi halinde nasıl izlenmesi gerektiğine dair bir çerçeve sunmaktadır. Çünkü gençlik politikası yalnızca hazırlanıp yayımlanan bir metinle sınırlı kalmaz; gençlerin gündelik hayatında karşılık bulduğu, düzenli olarak izlendiği ve ihtiyaçlara göre güncellendiği ölçüde anlam kazanır.

Bu öneriler bir vitrin metni değil, gençlerle birlikte imzalanmasını istediğimiz yerel gençlik politikasının temelini oluşturan bir çağrıdır. Yerel Gençlik Politika Belgesi'ni canlı tutacak olan ise, kâğıt üzerindeki sözlerin gençlerin hayatına dokunup dokunmadığının her yıl belediyeler ve gençler tarafından birlikte izlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde güncellenmesidir.

Sözün Takibi: Yıllık İlerleme Raporu

Yıllık İlerleme Raporu verilen sözlerin havada kalmaması için her yıl aynaya bakmayı sağlamalı. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin her yıl; 8 hak alanında neler yaptığını, hangi hedefe ne kadar yaklaştığını verilerle açıklayan bir "Yıllık İlerleme Raporu" yayınlamayı taahhüt etmelidir. Bu rapor, belediyenin gençlere verdiği hesabın belgesi olmalıdır.

Açık Kapı Taahhüdü

Bu izleme sürecinin sürdürülebilir olması için belediyenin kapısını gençlere fiilen açık tutması gerekir. Bu önerilerin yerel gençlik politikasına dönüşmesi halinde ilgili müdürlük bünyesinde, doğrudan politika belgesinin takibinden sorumlu bir "Koordinasyon Noktası" kurulmalı. Burası; gençlerin, gençlik örgütlerinin ve sivil toplumun her an ulaşabileceği, soru sorabileceği ve aksaklıkları bildirebileceği canlı bir iletişim kanalı olmalı. Gençlerin sesini duymak için bürokratik süreçler değil, doğrudan diyalog işletilmelidir.

Politika Sürecinin Asıl Sahipleri Gençlerdir

Bu politika önerileri belgesi gençlerin emeğiyle, sesiyle şekillendi; dolayısıyla bu önerilerin yerel politikaya dönüşmesi halinde en güçlü izleyicisi ve koruyucusu gençler olmalıdır. Bu öneriler yerel gençlik politikası belgesine dönüştüğünde gençleri; verilen sözlerin tutulup tutulmadığını gözlemeye, taahhütlerin sahaya yansımadağı her noktada açıkça itiraz etmeye ve eksiklikleri görünür kılmaya davet ediyoruz. Belediye, gençlerin sesi ve denetimiyle daha şeffaf ve daha genç dostu bir kuruma dönüşecektir.

Ortak Gelecek İçin Çözüm Ortaklığı

Politika belgesi sadece Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin değil, bu kenti paylaşan tüm kurumların, aktörlerin ve kent bileşenlerinin ortak sorumluluk sözleşmesi olmalıdır. Gençlerin barınmadan sağlığa, istihdamdan hak savunuculuğuna kadar uzanan çok boyutlu sorunları, ancak güçlü bir kent eşgüdümüyle çözülebilir.

Üstelik gençler için önerdiğimiz politikalar yalnızca gençlerin hayatını iyileştirmekle kalmayacak; kentin bütününe iyi gelecektir. Ulaşımın daha güvenli, kesintisiz ve erişilebilir

hale gelmesi; sokakların aydınlık, kamusal alanların canlı, hizmetlerin tüm kente yayılmış olması yalnızca gençler için değil, kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler, çalışanlar ve bu kenti kullanan herkes için daha adil ve yaşanabilir bir Eskişehir demektir.

Bu nedenle bu belgedeki önerileri, gençlik başlığı altında hazırlanmış olsa da, Eskişehir'in ortak yaşam kalitesini artıracak bir kent mutabakatı olarak görüyoruz. Politika önerilerinin hayata geçmesi; belediyeden üniversitelere, meslek odalarından özel sektöre, sivil toplumdan mahalle örgütlenmelerine kadar tüm aktörlerin katkısıyla mümkün olacaktır. Her paydaşın bu süreçte üstleneceği rol, yalnızca gençlerin değil, bütün kentin geleceğini güçlendirecektir.

Bu nedenle, belgedeki önerilerin politika tasarımı, uygulama ve izleme aşamalarında şu paydaşları yalnızca destekleyici kurumlar olarak değil, bu dönüşümün yol arkadaşları ve uygulama ortakları olarak görüyoruz:

1. Sivil Güç ve Uzmanlık Ortaklığı

Gençlerin haklarını savunurken sivil toplumun izleme kapasitesini, meslek odalarının (Baro, Tabip Odası, Mimar ve Mühendis Odaları vb.) uzmanlığını ve kadın, engelli, çocuk hakları örgütlerinin birikimini bu politika önerileri metninin dayandığı kurumsal hafızanın önemli bir parçası olarak görüyoruz. Bu aktörlerin denetimi, rehberliği ve katkısı, önerdiğimiz yerel gençlik politikası yaklaşımının "dar bir gençlik politikası" olmaktan çıkıp bir "kentsel haklar manifestosu" niteliği kazanmasını sağlayacaktır.

2. Yerel ve Ulusal Kamu Eşgüdümü

Gençlerin hayatına dokunan her kamu kurumu (Valilik, İŞKUR, İl Sağlık ve Milli Eğitim Müdürlükleri, Aile ve Sosyal Hizmetler vb.) ve Eskişehir'deki tüm üniversiteler, bu politika önerilerinde ortaya konan hedeflerin doğal ortağıdır. Gençlerin menfaati için yetki sınırlarını değil, "hizmet sınırlarını" genişletmeyi; tüm kamu kaynaklarını gençler için en verimli şekilde birleştirmeyi yerel gençlik politikasının temel yönetim ilkelerinden biri olarak benimsemek gerekir.

3. Akademik ve Bilimsel Rehberlik

Bu önerilerin yerel politikaya dönüşmesi ve uygulanması halinde ortaya çıkacak sonuçlar değerlendirilirken ve yeni politikalar üretilirken Eskişehir'deki üniversitelerin akademik desteği ve araştırma kapasitesi sürecin merkezine alınmalıdır. Veriye dayalı, ölçülebilir ve bilimsel bir gençlik politikası için akademik dünyayı bu sürecin "akıl ortağı" olmaya davet ediyoruz.

Ortak Bir Sorumluluk Çağrısı

Gençlik Örgütleri Forumu olarak gençlerin hayatını iyileştiren her türlü iş birliğini, ortak izleme mekanizmasını ve paydaş katılımını bu politika önerileri yaklaşımının asli unsurları olarak görüyoruz. Gençlik politikalarının yalnızca belediye birimlerinin değil; üniversitelerin, kamu kurumlarının, özel sektörün, meslek odalarının, sivil toplumun, mahalle örgütlenmelerinin ve

gençlerin ortak sorumluluğuyla hayata geçebileceğine inanıyoruz. Gençlik alanı ne kadar çok aktör tarafından sahiplenilirse, Eskişehir o kadar kapsayıcı, dayanıklı ve genç dostu bir kente dönüşecektir.

Başarılı bir gençlik politikasının ölçütü yalnızca kaç gence ulaştığı değil, kimleri geride bırakmadığıdır. Bu nedenle Gençlik Örgütleri Forumu olarak eşitliğin tüm gençlik politikalarının merkezine yerleştirilmesini ve her gencin kentsel yaşama onurlu, güvenli ve eşit biçimde katılabildiği bir Eskişehir için çalışılmasını öneriyoruz.

Son Söz Yerine

Eskişehir'in "gençlik kenti" olma iddiası, yalnızca genç nüfusuyla, üniversiteleriyle ya da kültürel canlılığıyla değil; gençlerin bu kentte ne kadar güvende, eşit, görünür ve söz sahibi hissettiğiyle ölçülmelidir. Bu nedenle bu öneriler, yalnızca belediyeye sunulan teknik başlıklar değil; gençlerin kentle kurduğu ilişkinin daha adil, daha katılımcı ve daha onurlu hale gelmesi için yapılmış bir çağrıdır.

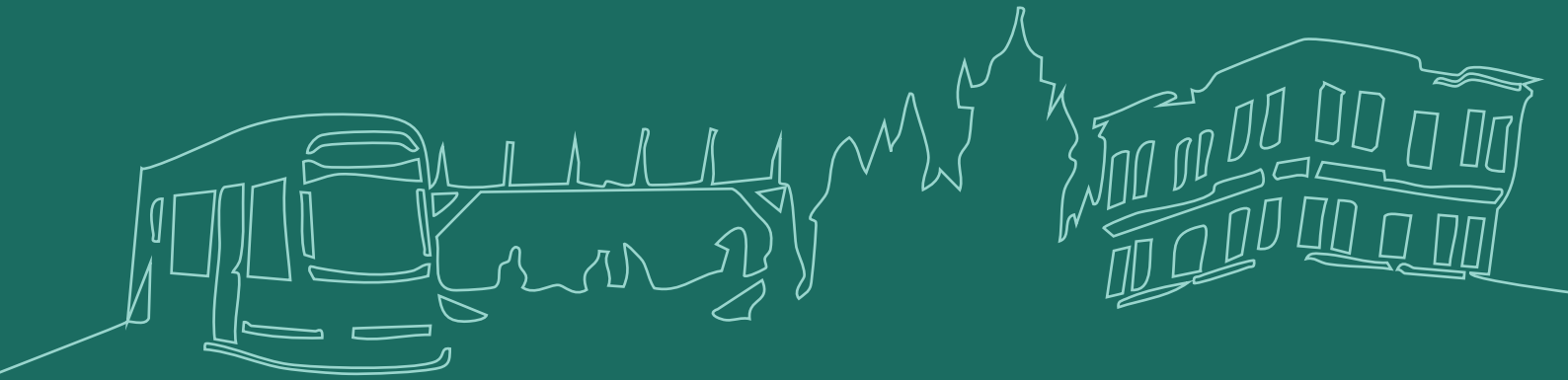
Bu çağrının karşılık bulması, yalnızca kurumların iradesine değil, gençlerin ve gençlik örgütlerinin bu sürecin takipçisi olmasına da bağlıdır. GoFor olarak bu metnin Eskişehir'de gençlik alanında çalışan herkes için kullanılabilir bir kaynak olmasını; zaman içinde gençlerin katılımıyla sahiplenilen, izlenen ve geliştirilen bir yerel gençlik politikasına dönüşmesini diliyoruz.

Ek 1: İzleme Yapılan Hak Başlıkları*

Politika Alanı	Gençlerin Sorusu	İzleme Odağı
Ayrımcılıkla Mücadele	Hizmetlere erişirken cinsiyetimiz, engelimiz veya kimliğimiz yüzünden geri plana itiliyor muyuz?	Kurumsal eşitlik standartları, personel eğitimleri ve çoklu ayrımcılığa karşı güvenli başvuru mekanizmaları.
Barınma Hakkı	Bu kentte genç bir insan nerede, hangi koşullarda ve ne kadar güvenle barınabiliyor?	Yurt kapasiteleri, kira desteği, öğrenci dostu konut planlaması ve ulaşım entegrasyonu.
Çalışma Hakkı	Belediye, gençleri iş hayatına hazırlarken gerçekten yol gösterici ve hak koruyucu mu?	Prekaryalaşma ile mücadele, stajyer hakları, "zaman yoksulluğu" ve güvenceli istihdam.
Eğitim Hakkı	Kütüphane ve kurs gibi imkanlara her genç (NEET dahil) eşit ve sürdürülebilir şekilde ulaşabiliyor mu?	Teknolojik altyapı, ücretsiz internet erişimi ve ilçeler arası eğitimde fırsat eşitliği.
İfade Özgürlüğü	Gençler bu kentte sözünü eleştirilince dışlanmadan, baskı hissetmeden özgürce söyleyebiliyor mu?	Dijital ve fiziksel ifade alanlarının güvenliği ve geri bildirim mekanizmalarının işlerliği.
Katılım ve Örgütlenme	Toplantıya "çağrılmak" mı, yoksa kararın ve politikanın gerçek bir ortağı olmak mı?	Gençlik Meclisi'nin etki düzeyi, sivil toplum iş birlikleri ve kurumsal destek mekanizmaları.
Sağlık Hakkı	Sağlık ve psikolojik destek hizmetleri gençlerin bütüncül iyi oluşuna ne kadar dokunuyor?	Ücretsiz psikolojik destek, cinsel sağlık danışmanlığı ve koruyucu sağlık taramaları.

* Sivil izleme sürecinde ele alınan 8 hak başlığı, bu belgede 6 politika bölümü altında toplanmıştır. "İfade özgürlüğü" ile "katılım ve örgütlenme" başlıkları "Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı" bölümünde birleştirilmiş; "ayrımcılıkla mücadele" ise ayrı bir bölüm olarak değil, belgenin tamamını kesen bir tema olarak ele alınmıştır.

yere| gençlik politikası

GENÇLİK
ÖRGÜTLERİ
FORUMU